

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

TOTT-raportointikokonaisuus

Esi- ja perusopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset
Webinaari 8.3.2022

Leena Matilainen
Opetushallitus/Valtionosuudet
leena.matilainen@oph.fi

Tietotarpeet eivät ole muuttuneet

- **TOTT-taulukkomalli: vastaava tietosisältö kuin Taulukko 41:ssä.**
- Tiedot tarvitaan valtionosuusrahoituksen kustannusseurantaan, laskentaa ja kehittämistä varten.
- Tiedot kerätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 58 §:n perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta.
- TOTT-raportointikokonaisuuksien kaikki tiedot sisältyvät palveluluokittain kerättäviin kustannuksiin, mutta TOTT-taulut eivät välttämättä sisällä kaikkia palveluluokkien tietoja, koska kaikkia kustannuksia ei lueta mukaan valtionosuusrahoitteen toiminnan kustannuksiin.

Kustannustietojen yleinen raja

- Kustannustietoihin sisällytetään kirjanpidon mukaiset esi- ja perusopetuksen käyttötalouden ko. palveluluokkien toimintakulut ja vyörytyserät sekä investointimenot, jotka alittavat valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän.
- Toiminnoittaisia kustannuksia ilmoitetaan kun opetus järjestetään omana toimintana tai se hankitaan ostopalveluna.
- Kustannustietojen tulee vastata tilastointipäivinä 20.9. ilmoitettuja/KOSKI-tietovarannossa olevia oppilasmäärätietoja. Vuoden 2021 kustannukset jaetaan tilastointipäivien 20.9.2021 ja 20.9.2020 oppilasmäärien keskiarvoilla.
- Kululajit ovat henkilöstökulut ja muut kulut

Esi- ja perusopetus TOTT-taulukossa

		Kaikki toimintakulut	
		C0010	Josta: henkilöstökulut C0020
Yleinen esiopetus	R0020	1379	697
Opetus	R0030	1743	206
Majoitus	R0040	1207	322
Kuljetus	R0050	1133	486
Ruokailu	R0060	1114	1254
Muu oppilashuolto	R0070	1212	1126
Hallinto	R0080	862	1046
Kiinteistöjen ylläpito	R0090	1553	1311
Sairaalaopetus	R0100	268	1698
Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset	R0110	847	667
Kotikunnan maksuosuudet	R0120	198	121

Kaikki toimintakulut	
	Josta: henkilöstökulut

	R0380		
9-vuotinen perusopetus (sis. aineopetuksen)		1344	649
Opetus	R0390	1832	1644
Majoitus	R0400	1283	368
Kuljetus	R0410	1175	898
Ruokailu	R0420	1709	1242
Muu oppilashuolto	R0430	1353	1088
Hallinto	R0440	578	955
Kiinteistöjen ylläpito	R0450	1505	1356
Sairaalaopetus	R0460	323	1716
Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset	R0470	889	488
Kotikunnan maksuosuudet	R0480	132	161

Joitakin tarkennuksia esi- ja perusopetuksen ohjeisiin

- **Avustukset:** Esi- ja perusopetuksessa valtionosuustoiminnan kustannuksiin ilmoitetaan myös rahoituslain 44-45 § mukaisilla avustuksilla katetut kustannukset.
- Kodin ja koulun väliset kuljetukset kuuluvat valtionosuustoiminnan kustannuksiin esi- ja perusopetuksessa. Ilmoitetaan omalla toimintorivillään yleisen esiopetuksen ja 9-vuotisen lasten ja nuorten perusopetuksen osalta.
- Muut opetukseen liittyvät kuljetuskustannukset ilmoitetaan opetuksen toimintorivillä.

Kuljetuskustannukset esi- ja perusopetuksessa

- Kuljetuskustannuksia ovat oppilaiden maksuttoman kuljetuksen järjestämisestä tai kuljetusavustuksen myöntämisestä aiheutuneet käyttökustannukset opetuksen järjestäjälle.
- Kuljetuksella esiopetuksessa tarkoitetaan maksutonta kuljetusta kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon (POL 628/1998 32 §, muutos 1139/2003).
- Perusopetuksessa kuljetuksella tarkoitetaan kodin ja koulun välisiä kuljetuksista ja kuljetus- ja saattoavustuksista opetuksen järjestäjälle aiheutuneet käyttökustannukset ilmoitetaan kuljetuskustannuksissa.
- Kuljetusoppilaiden kuljetuskustannuksia verrataan kahden tilastointipäivän kuljetusoppilaiden määrien keskiarvoon. Syksystä 2020 kuljetusoppilaiden määrät on haettu KOSKI-tietovarannosta.

Muu oppilashuolto

- Muun oppilashuollon kohtaan ei tule sisällyttää kansanterveys- ja lastensuojelulain alaista toimintaa (esim. kouluterveydenhuollosta, koulupsykologista ja koulukuraattorista aiheutuneet kustannukset). Ne ilmoitetaan omalla palveluluokallaan. (Muut kuin kunnalliset järjestäjät ilmoittavat muuna toimintana)
- Muu oppilashuolto lukuun ottamatta ruokailua, majoitusta ja kuljetusta. Muun oppilashuollon kustannuksia ovat esim. oppilashuoltoryhmän toiminnasta ja oppilaiden tapaturmien hoidosta aiheutuneet menot, oppilaiden tapaturmavakuutusmaksut, oppilastestaukset. Muun oppilashuoltohenkilökunnan (esim. koulunkäyntiavustajien palkat muiden kuin erikseen ilmoitettavien opetuksien osalta) palkat lakisääteisine sivukuluineen.

Esi- ja perusopetuksen kustannukset

- Sekä esi- ja perusopetuksessa käyttökustannukset eritellään opetustyypeittäin.
- Perusopetuksessa kustannukset ilmoitetaan erikseen pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisten opetuksen, muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien opetuksen, lisäopetuksen (1.8.2022 saakka), perusopetukseen valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen (lasten ja nuorten perusopetuksiän ylittäneet) osalta.
- Esiopetuksen osalta jaottelu on periaatteelta sama, mutta kaikkia oppilastyyppejä ei ole esiopetuksen kustannusten jaottelussa.
- Sairaalaopetusta järjestävät toimijat ilmoittavat erikseen sairaalaopetuksen kustannukset.

Opetukset, joista kustannukset ilmoitetaan erikseen kokonaiskustannuksina

Perusopetus

Pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisten opetus

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien opetus

Lisäopetus (1.8.2022 saakka)

Perusopetukseen valmistavan opetus

Aikuisten perusopetus

Esiopetus

Pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisten opetus

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien opetus

Ilmoitetaan opetuksen järjestäjälle aiheutuneet kokonaiskustannukset summatason tietona jaoteltuna henkilöstökustannuksiin ja muihin kustannuksiin.

Esiopetuksen erikseen raportoitavat opetukset

Pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetus

Kaikki toimintakulut

Josta:
henkilöstökulut

Vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetus	R0140	1367	674
Opetus	R0150	1757	169
Majoitus	R0160	1252	340
Kuljetus	R0170	1143	927
Ruokailu	R0180	1078	1270
Muu oppilashuolto	R0190	1205	1167
Hallinto	R0200	558	1063
Kiinteistöjen ylläpito	R0210	1535	1378

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien esiopetus

Kaikki toimintakulut

Josta:
henkilöstökulut

Muiden, kuin vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetus	R0260	1359	660
Opetus	R0270	1824	181
Majoitus	R0280	1240	358
Kuljetus	R0290	1158	917
Ruokailu	R0300	1090	1226
Muu oppilashuolto	R0310	1363	1151
Hallinto	R0320	568	933
Kiinteistöjen ylläpito	R0330	1521	1390

Voidaan myös raportoida toimintojen mukaisesti, mutta näiden asiakasryhmien opetuksien osalta riittää summatason toimintakulut ja henkilöstökulut.

Perusopetuksen erikseen raportoitavat opetukset

Vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyt oppivelvollisuuden perusopetus		Kaikki toimintakulut	
			Josta: henkilöstökulut
Vaikeimmin vammaisten perusopetus (pidennetty oppivelvollisuus)	R0500	1053	1035
Opetus	R0510	959	1494
Majoitus	R0520	851	681
Kuljetus	R0530	1236	1075
Ruokailu	R0540	1429	1830
Muu oppilashuolto	R0550	642	1237
Hallinto	R0560	271	692
Kiinteistöjen ylläpito	R0570	52	1410

Muiden pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevien kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden perusopetus		Kaikki toimintakulut	
			Josta: henkilöstökulut
Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten vammaisoppilaiden perusopetus (pidennetty oppivelvollisuus)	R0620	1032	1021
Opetus	R0630	958	1455
Majoitus	R0640	895	703
Kuljetus	R0650	1253	1057
Ruokailu	R0660	1396	1840
Muu oppilashuolto	R0670	629	1284
Hallinto	R0680	418	708
Kiinteistöjen ylläpito	R0690	34	1478

Voidaan myös raportoida toimintojen mukaisesti, mutta näiden asiakasryhmien opetuksien osalta riittää summatason toimintakulut ja henkilöstökulut.

Perusopetuksen erikseen raportoitavat opetukset

Perusopetukseen valmistava opetus (esi- ja perusopetusikäiset)		Kaikki toimintakulut	
			Josta: henkilöstökulut
Perusopetukseen valmistava opetus	R0740	1020	1004
Opetus	R0750	1045	1465
Majoitus	R0760	872	720
Kuljetus	R0770	1266	1037
Ruokailu	R0780	1408	1798
Muu oppilashuolto	R0790	777	1263
Hallinto	R0800	438	602
Kiinteistöjen ylläpito	R0810	19	1489
Lisäopetus	R0980	985	984
Opetus	R0990	1014	1550
Majoitus	R1000	913	748
Kuljetus	R1010	1506	1007
Ruokailu	R1020	1596	1770
Muu oppilashuolto	R1030	808	1186
Hallinto	R1040	478	631
Kiinteistöjen ylläpito	R1050	105	1466

Aikuisten perusopetus (Lasten ja nuorten perusopetuksiän ylittäneiden perusopetus, koko oppimäärä)		Kaikki toimintakulut	
			Josta: henkilöstökulut
Aikuisten perusopetus (Oppivelvollisuusikä ylittäneiden perusopetus, koko oppimäärä)	R0860	1002	988
Opetus	R0870	1062	1533
Majoitus	R0880	926	738
Kuljetus	R0890	1282	1022
Ruokailu	R0900	1586	1817
Muu oppilashuolto	R0910	771	1202
Hallinto	R0920	454	618
Kiinteistöjen ylläpito	R0930	13	1448

Voidaan myös raportoida toimintojen mukaisesti, mutta näiden asiakasryhmien opetuksien osalta riittää summatason toimintakulut ja henkilöstökulut.

Pidennetty oppivelvollisuus;

vaikkeimmin kehitysvammainen/ muu kuin vaikeimmin kehitysvammainen

- Vaikeimmin kehitysvammaiset vammaisoppilaat ja muut kuin vaikeasti kehitysvammaiset pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevat oppilaat ovat aina pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen saaneita oppilaita.
- Oppilaalla voi olla pidennetyn päätös myös esimerkiksi jonkun vaikean sairauden perusteella.
- Pidennetyn oppivelvollisuuden perusteen voi määritellä vain lapsen tutkinut lääkäri ja asian pitäisi käydä selkeästi ilmi lausunnoista, joihin opetuksen järjestäjä voi sitten perustaa ilmoittamansa tiedot ja/tai KOSKI-tietovarantoon siirretyt ja/tai tallennetut tiedot.
- Oppilailla, joilla opiskeluoikeuden lisätietoihin merkitään tieto pidennetyn perusteesta, on oltava asianmukainen hallintopäätös (tilastointipäivänä) pidennetystä oppivelvollisuudesta sekä erityisen tuen päätös.

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun kustannukset esiopetuksen palveluluokalla ja TOTT-taulukossa

- **Vuonna 2021** kokeilutoimipaikassa järjestettävässä kaksivuotisessa esiopetuksessa aloittavien (vuonna 2016 syntyneiden) lasten 1. kokeiluvuoden kustannukset merkitään **esiopetuksen palveluluokalle, mutta ei tuoda TOTT-taulukoon.**
- Pidennetyn oppivelvollisuuden lasten kustannuksia ei ilmoiteta kokeilun kustannuksiin, vaan ne ilmoitetaan kuten ennenkin.
- **Vuonna 2022** kokeilutoimipaikassa järjestettävässä kaksivuotisessa esiopetuksessa aloittavien (vuonna 2017 syntyneiden) lasten 1. kokeiluvuoden kustannukset merkitään **esiopetuksen palveluluokalle ja TOTT-taulukossa kohtaan: 2-vuotisen esiopetuksen kokeiluun liittyvät kustannukset ja muut valtiosuustoimintaan kuulumattomat kustannukset.**
- Kokeilutoimintaan osallistuvien lasten 2. kokeiluvuoden kustannukset ilmoitetaan, kuten tavallisen esiopetuksen kustannukset.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

- Aamu- ja iltapäivätoiminnasta raportoidaan kunnan järjestämän, perusopetuslain (1136/2003 8 a luku) edellytykset täyttävän koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttökulut ja tuotot.
- Aamu- ja iltapäivätoimintaan ei saa lukea mukaan esiopetuksen oppilaiden kustannuksia.
- Esiopetusoppilaat eivät kuulu perusopetuslain mukaiseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan, vaan esiopetusoppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta tulisi järjestää varhaiskasvatuksena.
- Kaikista toimintatuotoista eritellään maksutuotot
  - Maksutuottoja ovat mm. asiakasmaksut ja muut maksut niistä palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyn mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminta TOTT-taulukossa

		Kaikki toimintakulut		Kaikki toimintatuotot		Palautusjärjestelmän arvonlisävero käyttötaloudesta
			Josta: henkilöstökulut		Josta: maksutuotot	
		C0010	C0020	C0030	C0040	
Aamu- ja iltapäivätoiminta, oma toiminta	R0010	960	964	653	457	1077
Aamu- ja iltapäivätoiminta, ostopalveluna	R0020	935	947	669	479	1061
Aamu- ja iltapäivätoiminta, avustettuna toimintana	R0030	1835	1178	686	360	1040

Vuoden 2021 suoritteiden ilmoittaminen Opetushallituksen kyselyssä

- Valtionosuusjärjestelmän edellyttämien tietojen toimittaminen vuodelta 2021.
- Valtionosuuden saajille on lähetetty kirje (OPH-233-2022, 4.3.2022) ja koontilista. Koontilistan mukaisen koulutuksen tiedot tallennetaan tallennusjärjestelmän kautta.
- Tallennusjärjestelmään (vos.oph.fi) kirjaudutaan käyttäjätunnuksilla ja salasanalla, jotka on ilmoitettu koontilistassa.
- **Tallennusaika on 18.3. - 20.4.2022.**

📄 Lomakkeet ja ohjeet (esiopetus)

- [Esiopetus \(pdf-ohje\)](#) (pdf, 258.6 KB)
- [Esiopetus \(pdf-lomake\)](#) (pdf, 141.16 KB)
- [Esiopetus \(excel-lomake\)](#) (xlsx, 25.32 KB)
- [Esiopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(pdf-ohje\)](#) (pdf, 128.77 KB)
- [Esiopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(pdf-lomake\)](#) (pdf, 98.3 KB)
- [Esiopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(excel-lomake\)](#) (xlsx, 22.48 KB)

📄 Lomakkeet ja ohjeet (perusopetus)

- [Perusopetus \(pdf-ohje\)](#) (pdf, 277.03 KB)
- [Perusopetus \(pdf-lomake\)](#) (pdf, 135.91 KB)
- [Perusopetus \(excel-lomake\)](#) (xlsx, 25.2 KB)
- [Perusopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(pdf-ohje\)](#) (pdf, 134.4 KB)
- [Perusopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(pdf-lomake\)](#) (pdf, 99.04 KB)
- [Perusopetus: suoritteet, kunnat ja kuntayhtymät \(excel-lomake\)](#) (xlsx, 22.42 KB)

Erikseen kysyttävät vuoden 2021 suoritteet

Esiopetus

- Opetustunnit
- Sairaalaopetuksen opetuspäivien lukumäärä

Perusopetus

- Opetustunnit
- -josta tukiovetustuntien lukumäärä
- Sairaalaopetuksen opetuspäivien lukumäärä

Muut kustannustenjakajina käytettävät suoritteet haetaan KOSKI-tietovarannosta

- Oppilasmäärät 20.9.
- Kuljetus- ja majoitusoppilaat 20.9.